

SOIURI APIRENE CU BOBUL ALB INTRODUSE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, CU STATUT DE CERCETARE-EXPERIMENTARE

*NICOLAESCU GH. *, DERENDOVSKI ANTONINA *, PERSTNIOV N. *,
ȘTIRBU A. *, TCACIUC OLGA *, CIOBANU T. ***

*Universitatea Agrară de Stat din Moldova; ** „Sauron” SRL

Abstract. In this article are characterized the white seedless varieties of table grapes introduced in Moldova, which are in a stage of study, with the purpose of the subsequent introduction in vine production.

Key words: Table grapes, Seedless varieties, Vine.

INTRODUCERE

Ameliorarea sortimentului este efectuată pe calea introducerii soiurilor de perspectivă din alte regiuni și obținerea noilor soiuri ce posedă un complex de însușiri agrobiologice și tehnologice prețioase (Голодрига П.Я., 1963).

Introducția a fost și rămâne cea mai efectivă metodă de îmbogățire cu plante și soiuri a altor regiuni, care anterior nu au fost cultivate aici. Importanța introducerii pentru agricultură este greu de apreciat. La sfârșitul sec. XIX în Europa deja era acumulată o experiență în ceea ce privește cultivarea plantelor din alte regiuni. Baza teoretică a introducerii din acea perioadă au fost studiile naturalistului francez J. B. Lamarck, despre schimbarea liberă a organismelor vii în dependență de influența mediului înconjurător și că aceste schimbări sunt ereditare (Айвазян П.К., 1962; Голодрига П.Я., 1962; Романов И.И., 1962; Чердниченко Е.В., 1985).

Introducția din punct de vedere teoretic și practic a fost studiată de către C. Darwin, J.B. Lamarck, G. Meyer, A. Dekandol, Рэдель Э., Бекетов А.Н., Дю-Брейль, Краснов В.Н., Молев В.П., Мичурин И.В., Вавилов Н.И. (Голодрига П.Я., 1962); C. Budan ș.a. (1973); Gh. Calistru ș.a. (1994); B. Pastena (1990) ș.a.

Succesul introducerii plantelor, după cum scria Gumbolt A. în lucrarea “Idei despre geografia plantelor”, este determinat de un minim anumit de factori pedoclimatici, principalul fiind suma temperaturilor active. După Kromov A.N., succesul este bazat pe o teorie profundă de cunoștințe botanice, geografice și istorice, dar nu pe compararea condițiilor climatice cum o face N. Mayer (punctul slab al teoriei sale este protejarea particularităților plantelor). Vavilov N. recomandă în condiții extremale de a fonda colecții, iar apoi a evidenția forme cu complex de însușiri agrobiologice și tehnologice, care vor putea fi înmulțite sau folosite în selecție pentru hibridizare (citată de Голодрига П.Я., 1978).

Un rol important în dezvoltarea viticulturii l-au avut și colecțiile ampelografice. Ele au creat o bază pentru studierea din punct de vedere științific a introducerii soiurilor.

Pentru realizarea cu succes a programei de producție a strugurilor de viță de vie și a produselor de la prelucrarea acestora pe cap de locuitor, până la normele recomandate științific, la o micșorare concomitentă a cheltuielilor de muncă și mijloacelor de producție pe o unitate de produs, este important de a obține și a introduce în producere soiuri înalt productive și calitative, cu rezistență complexă la boli și dăunători, de asemenea și la factorii nefavorabili ai mediului înconjurător (Гузун Н.И., 1989; Недов П.Н., 1989).

MATERIAL ȘI METODĂ

Cercetările s-au efectuat pe sectorul experimental-demonstrativ al întreprinderii „Sauron” SRL, (în vecinătate cu Institutului Național pentru Viticultură și Vinificație) în anii 2007-2008.

Sectorul experimental este amplasat pe teren în pantă cu gradul de înclinare 3-6° spre S-W; solul este cernoziom argilos slab erodat; temperatura medie anuală este de +9,5°C, minima absolută este de -31 °C, maxima absolută este de +40°C, suma temperaturilor active este cuprinsă între 2890-3070°.

Evidențele, observările și analizele s-au efectuat conform metodicii OIV.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Soiul **Loose Perlete** este un soi pentru struguri de masa.

Frunza este de mărime medie 12-16 cm, forma ovala $l > r$, 18 x 17 cm, raportul $l/b = 1,06$. Limbul foliar este de culoare verde, slab-gofrata. Suprafața superioară este neteda / glabra, cu luciu, iar cea inferioară glabra. Frunza este slab sectată, penta-lobată. Zimtii sunt triunghiular-bolțiți. Sinusurile superioare sunt în formă de U, lira deschisă cu baza mixtă. Sinusurile inferioare lipsesc. Sinusul pețioar este în formă de U, lira deschisă cu baza ascuțita.

Strugurii sunt mari (18-26 cm), 22 x 14 cm, biaripați, compacți.

Boabele sunt sferice $l/r = 1-1,1$, de mărime mici $((l+r)/2) < 13,0$ mm, 10 x 10 cm, de culoare alba cu nuanță galben-aurie. Gustul este tămâios. Soiul este apiren.

Fig. 1. Soiul *Loose Perlete*

Soiul **Summer Muscat** este un soi pentru struguri de masa **A4-162** (B37-45 (Black rose x P 64-18 [Muscat de Alexandria x Sultanina]) x Flame seedless) x **P100-111** (C1-133 (Calmeria x Black rose) x Autumn seedless).

Frunza este de mărime medie 12-16 cm, forma ovala $l > r$, 17 x 15 cm, raportul $l/b = 1,13$. Limbul foliar este de culoare verde, în formă de pâlnie-jgheab. Suprafața superioară este neteda / glabră, cu luciu, iar cea inferioară glabra. Frunza este slab sectată, penta-lobată. Zimtii sunt mixti. Sinusurile superioare sunt în formă de U deschise, cu baza ascuțita. Sinusurile inferioare lipsesc. Sinusul pețioar este în formă de U, lira, deschis cu baza ascuțită.

Strugurii sunt mari (18-26 cm), 22 x 12 cm, conici, lacși.

Boabele sunt alungite $l/r = 1,31-1,6$, de mărime medii $((l+r)/2) - 13,1-18$ mm, 20 x 15 cm, de culoare alba cu nuanțe galben-aurie. Gustul este tămâios. Soiul este apiren.

Fig. 2. Soiul *Summer Muscat*

Soiul **White flame** este un soi pentru struguri de masa.

Frunza este de mărime mare 16-20 cm, forma 20 x 18 cm, raportul $l/b=1,11$. Limbul foliar este de culoare verde, gofrat. Suprafața superioară este reticulat-rugoasa, luciu, iar cea inferioară glabra. Frunza este mediu sectată, penta-lobată. Zimtii sunt triunghiulari. Sinusurile superioare sunt în formă de U, lirate deschise cu baza ascuțită. Sinusurile inferioare lipsesc. Sinusul pețioar este în formă de U, lirat deschis cu baza ascuțită.

Strugurii sunt mari (18-26 cm), 24 x 15 cm, conici, compacți.

Boabele sunt ovale $l/r=1,11-1,3$ (pot fi și sferice $l/r=1,01-1,1$), de mărime medie $((l+r)/2) - 13,1-18$ mm, 12 x 12 cm, de culoare albă cu nuanțe galben-verzui. Gustul este specific Soiul este apiren.

Fig. 3. *Soiul White flame*

Soiul **Thompson seedless** este un soi pentru struguri masă. Originea soiului este considerata Asia Mijlocie si Orientul apropiat.

Frunza este de mărime medie 12-16 cm, forma ovala $l>r$, 16 x 18 cm, raportul $l/b=0,89$. Limbul foliar este de culoare verde, gofrat. Suprafața superioară este neteda / glabra, iar cea inferioară glabra. Frunza este slab-mediu sectată, penta-lobată. Zimtii sunt triunghiulari. Sinusurile superioare sunt în formă de V, închise cu lumen, cu baza ascuțită. Sinusurile inferioare sunt în formă de V, deschise cu baza ascuțită. Sinusul pețioar este în formă de liră închis fără lumen cu baza îngustă. Strugurele mari 18-26 cm, 25 x 16 cm, răsfirați, mediu compact.

Boabele sunt ovale $l/r=1,11-1,3$, de mărime medii 13,1-18 mm, 15 x 10 cm, de culoare alba cu nuanțe galben-aurie/verzui. Gustul este specific. Soiul este apiren.

Fig. 4. *Soiul Thompson seedless*

Soiul **Dawn seedless** este un soi pentru struguri de masa obținut prin încrucișarea soiurilor Gold si Perlete (Gold x Perlete) în SUA.

Frunza este de mărime mare 16-20 cm, forma rotundă $l=r$, 20 x 20 cm, raportul $l/b=1$. Limbul foliar este de culoare verde, slab-gofrat. Suprafața superioară este reticulat-rugoasă, iar cea inferioară glabra. Frunza este întreagă sectată, penta-lobată. Zimtii sunt triunghiulari. Sinusurile superioare lipsesc sau sunt slab evidențiate. Sinusurile inferioare lipsesc. Sinusul pețioar este în formă de lira deschis cu baza plata.

Strugurii sunt mari (18-26 cm), 20 x 12 cm, conici, mediu compacti.

Boabele sunt ovale $l/r=1,11-1,3$, de mărime mari 18,1-23 mm, 25 x 16 cm, de culoare alba cu nuanțe aurie. Gustul este tămâios. Soiul este apiren.

Fig. 5. *Soiul Dawn seedless*

Soiul **Kismis Hisrau** este un soi pentru struguri de masa obținut prin încrucișarea soiurilor Nimrang si Kismis Negru (Nimrang x Kismis Negru) la filiala din Samarkand a ASP pentru pomicultura, viticultura si vinificatie "R.R.Sreder".

Frunza este de mărime medie 12-16 cm, forma rotunda $l=r$, 17 x 17 cm, raportul $l/b=1$. Limbul foliar este de culoare verde, slab-gofrat. Suprafața superioară este neteda / glabră, mată, iar cea inferioară glabră. Frunza este întreagă sectată, penta-lobată. Zimtii sunt serați (ferestrău). Sinusurile superioare sunt în formă de V, deschise, cu baza ascuțită. Sinusurile inferioare sunt în formă de V, deschise cu baza ascuțită. Sinusul pețioar este în formă de V, deschis cu baza ascuțită.

Strugurii sunt mari (18-26 cm), 27 x 17 cm, conici, compact

Boabele sunt ovale $l/r=1,11-1,3$, de mărime mari 18,1-23 mm, 20 x 18 cm, de culoare alba cu nuanță galben-verzui. Gustul este tămâios. Soiul este apiren.

Fig. 6. *Soiul Kismis Hisrau*

CONCLUZII

Cercetările continua, iar rezultatele definitive si detaliate vor fi reflectate ulterior, dat fiind faptul ca este necesar de a studia si particularitățile agrobiologice si tehnologice ale acestor soiuri in condițiile Republicii Moldova. Dat fiind faptul ca soiurile apirene, din literatura de specialitate, reacționează la tratamentele cu substanțe biologice active, urmează in același timp de efectuat si cercetări in acest domeniu.

BIBLIOGRAFIE

- BEZNEA, D. Cercetări privind rezistența viței de vie la temperaturi scăzute din timpul iernii. // Analele ICVV Valea Călugărească, 1986, vol. XI, p. 49-62.
- CALISTRU, G.; DAMIAN, D. Comportarea unor soiuri de viță de vie la factorii climaterici de stres. // Analele ICVV Valea Călugărească, Ploiești, 1998, vol. XV, p. 215-226.
- DEJEU, L.; PETRESCU, C.; CHIRA, A. Hortiviticulură și protecția mediului. București: Ed. did. și ped., 1997.
- GRECU, V. Necesitatea reducerii poluării chimice în plantațiile viticole. // Horticultura - acris.- 1997.- nr. 9-10. p. 28.
- GUZUN, N. Realizarea programei de ameliorare a soiurilor rezistente de viță de vie. // Institutul Național al Viei și Vinului (lucr.șt.). Chișinău, 1995. p. 13-20.
- MĂNESCU, C.; GEORGESCU, M.; DEJEU, L. Controlul biologic al producției în pomiculură și viticulură. București: Ceres. 1989.
- Metodologie pentru descrierea soiurilor de viță de vie (II). // Buletinul ICVV Valea Călugărească, 1988, Nr. 7.
- NICOLAESCU, G.; APRUDA, P.; PERSTNIOV, N.; TEREȘCENCO, A. Ghid pentru producătorii de struguri pentru masă (ediția a II). Chișinău: Iunie-Prim, 2008, 133 p. ISBN 978-9975-4004-1-1.
- PERSTNIOV, N.; COROBICA, V. Bazele ampelografiei și selecției viței de vie. Chișinău, 1994, 106 p.
- PERSTNIOV, N.; SURUGIU, V.; MOROȘAN, E.; COROBICA, V. Viticulură. Chișinău, 2000, 504 p.
- SCLEAR, T.; CERNOMOREȚ, M. Maturarea coardelor viței de vie la soiurile noi în republica Moldova. // Progresul tehnico-științific în viticulură (mater. simp. inter... celei de-a 90-a aniversări a prof. univ ... Leonid Colesnic, 19-20 mai 1998). Chișinău: UASM, 1998. p. 32.
- ȚĂRDEA, C.; DEJEU L. Viticulura. București: Editura didactică și pedagogică. 1995. 504 p.
- АЙВАЗЯН, П.К. Селекция винограда на Украине и методы её проведения. // Сорт в виноградарстве, Москва, Сельхозгиз, 1962, с. 85-105.
- ГОЛОДРИГА, П.Я. Актуальные вопросы и очередные задачи по селекции винограда // НТП в виноградарстве и виноделие (конф. посв. 70-летн. юб. МНИИВиВ, 10-12 сентября 1980). ч.1 "Селекция". Кишинёв. 1980. стр. 4.
- ГУЗУН, Н.И. Селекция сортов для современного виноградарства. // Виноградарство и виноделие СССР (бюллетень). 1989. вып. 2, стр. 70-75.
- КОСТРИКИН, И.А. Задачи селекции винограда в условиях рыночной экономики. // Виноград и вино России. 1993, №4, с. 7-9.
- ЛАЗАРЕВСКИЙ, М.А. Изучение сортов винограда. Изд. Ростовского ун-та, 1963.
- ЛИТВАК, А.И. Определение характера закладки зачаточных соцветий в зимующих глазках. // Агроуказания по виноградарству. Кишинёв, Картя Молдовеняскэ, 1989, с. 316-323.
- РОМАНОВ, И.И. Пути повышения качества винограда. // Садоводство, виноградарство и виноделие Молдавии, 1968, № 6.
- ЦАРЕВ, Ю.П. Влияние метеорологических условий на период активной вегетации винограда. // Исследования по экологии винограда в Молдавии (сб.тр.). Кишинёв, 1986. стр. 88.

ПРОЦЕССЫ РЕГЕНЕРАЦИИ, ВЫХОД И КАЧЕСТВО САЖЕНЦЕВ ВИНОГРАДА, В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ДЕЙСТВИЯ БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ

*ДЕРЕНДОВСКАЯ А.И., МОРОШАН Е.А., КАРА С.В.**
Государственный Аграрный Университет Молдовы
Комратский Государственный Университет

Abstract. It was established that the treatment of apical part of the grafted cuttings before their packing on callusing by biological active substances auxin (Calovit) and steroid (Ecostim) nature leads to intensification of processes of regeneration in a zone of